

Smittevernveileder

Bransjestandard for Den norske kirke

Versjon 1.0. Oppdatert 16. Juni kl.: 11.00

Innledning	3
Vedlegg til veilederen	3
Del I:	4
Veiledning som er felles for all kirkelig virksomhet	4
1.1 Forsvarlig smittevern i kirkelig virksomhet	4
a) Veiledning på grunnlag av smittevernforskriften mv.....	4
b) Ansvarlig arrangør.....	4
c) Fem hovedprinsipper for forsvarlig smittevern	5
1.2 Ansvar og avgjørelsesmyndighet	5
a) Ansvarlig arrangør for kirkelig virksomhet.....	5
b) HMS, renhold og opplæring.....	6
c) Medbestemmelse og involvering av tilsatte	6
d) Frivillige medarbeidere og frivillige organisasjoner	7
1.3 Felles retningslinjer for å ivareta godt smittevern	7
a) Syke personer skal ikke delta på fysiske samlinger	7
b) Gode rutiner for hygiene, håndvask og renhold.....	7
c) Spesielt om renhold.....	8
d) Minst mulig felles bruk og berøring av inventar og utstyr	8
e) God avstand og minst mulig kontakt mellom personer	8
f) Tilstrekkelig bemanning.....	9
1.4 Inkluderende fellesskap	9
1.5 Servering av mat og drikke	10
1.6 Kontorarbeidsplasser, møter mv	10
Del II	11
Særlig omtale av ulike arbeidsområder i kirkelig virksomhet	11
2.1 Gudstjenester og kirkelige handlinger	11
2.1.1 Oversikt over deltakere	11
2.1.2 Gudstjenester	11
a) Nattverd	12
b) Dåp	12
2.1.2 Vielser	12
2.1.3 Kirkelig gravferdsseremoni	12
2.2 Sjelesorgsamtaler og andre én-til-én-samtaler mv.	13
2.2.1 Hovedprinsipper.....	13

2.2.2	Venterom mv.	13
2.3	Kirkens oppsøkende virksomhet	14
2.3.1	Soknebud, hjemmebesøk o.l.....	14
2.3.2	Kontakt med personer som er omfattet av smitteverntiltak.....	14
2.3.3	Besøk i helse – og omsorgsinstitusjoner.....	14
2.3.4	Hjemmebesøk hos personer som ikke er underlagt smitteverntiltak.....	15
2.3.5	Vurdere bedriftshelsetjeneste	15
2.4	Kirkelig undervisning og annet barne- og ungdomsarbeid.....	15
2.4.1	Generelle anbefalinger.....	15
2.4.2	Smitteforebyggende tiltak, særlige tiltak overfor barn og unge	16
2.4.3	Tilstrekkelig voksne til stede	16
2.4.4	Leir	17
2.5	Diakonale samlinger i menigheter.....	17
2.6	Kirkemusikk og kulturarrangement	18
a)	Smittesporing ved konserter e.l.	18
b)	Renhold og hygiene	18
c)	Avstandsregler og tilstrekkelig bemanning til stede	19
d)	Tilstrekkelig ledere/bemanning til stede.....	19
2.7	Åpne kirker og omvisninger	19
a)	Antallsbegrensning	19
b)	Rengjøring og hygiene.....	20
c)	Publikumshåndtering	20

Innledning

Kirkerådet og KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter har i samarbeid med Bispemøtet og Norges kirkevergelag utarbeidet fem smittevernveiledere for virksomhet i Den norske kirke i løpet av mai 2020. Disse veilederne skal gi innsikt i og råd om hvordan den kirkelige virksomheten kan organiseres samtidig som smittevern ivaretas på en forsvarlig måte. De fem veilederne er:

- Smittevernveileder for Gudstjenester og kirkelige handlinger i Den norske kirke.
- Smittevernveileder for kirkelig undervisning og annet barne- og ungdomsarbeid i Den norske kirke.
- Smittevernveileder for sjelesorgsamtaler og andre en-til-en-samtaler mv. i menigheter i Den norske kirke.
- Smittevernveileder for kirkemusikk og kulturarrangement i Den norske kirke.
- Smittevernveileder for diakonale samlinger og andre arrangementer i menigheter i Den norske kirke.

Dette dokumentet samler smitteveilederne til en ny felles veileder for virksomhet i Den norske kirke. Det som er felles i alle veilederne er samlet i del I (kap 1.1 – 1.6). I del II gis særskilt omtale av noen arbeidsområder som har hatt egen veileder (kap 2.1 – 2.7). I tillegg er denne veilederen oppdatert på bakgrunn av nye råd fra helsemyndighetene. Det er også gjort andre justeringer og endringer basert på erfaringer og innspill på grunnlag av erfaringer fra delvis gjenåpning av den kirkelige virksomheten etter 7. mai 2020.

Denne oppdaterte veilederen har vært drøftet med aktuelle fagforeninger på kirkelig sektor og med nasjonalt verneombud for Den norske kirke (rettssubjektet). Veilederen er utarbeidet på grunnlag av Folkehelseinstituttets mal for bransjer/organisasjoner som lager egne smittevernveiledere/bransjestandarder tilpasset sin aktivitet.

Vedlegg til veilederen

- [Ressursnotat om tilrettelagte fellesskap](#)
- [Ressursnotat om konfirmasjonsgudstjenester](#)

Del I:

Veiledning som er felles for all kirkelig virksomhet

1.1 Forsvarlig smittevern i kirkelig virksomhet

a) Veiledning på grunnlag av smittevernforskriften mv

Veilederne er utarbeidet bl.a. på grunnlag av Kap. 4 i «Forskrift om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet» (covid-19-forskriften). I [§ 13 i forskriften](#) står bl.a. følgende:

- Ved arrangement på offentlig sted kan det ikke være til stede mer enn 200 personer, med tillegg av ansatte eller oppdragstakere som står for gjennomføringen av arrangementet.
- Personer som er til stede, skal kunne holde minst 1 meter avstand til personer som ikke er i samme husstand (avstand måles fra skulder til skulder).
- Arrangementet kan gjennomføres selv om kravet til avstand ikke kan overholdes for personer under 20 år som deltar på sommerskole, sommerleir, aktivitetsleir, kulturskole, leirskole, skoleavslutning og andre skolelignende fritids- eller ferietilbud, samt de som står for arrangementet.
- Arrangøren skal iverksette tiltak som bidrar til at syke ikke deltar på arrangementet og gjøre det mulig å ivareta hygiene.
- Arrangøren skal ha oversikt over hvem som er til stede, for å kunne bistå kommunen ved en eventuell senere smitteoppsporing. Dersom det for å finne tilbake til deltakerne er nødvendig å nedtegne en egen oversikt, skal oversikten oppbevares på en forsvarlig måte og slettes etter 10 dager.
- De som gjennomfører arrangementer, bør følge relevante standarder om smittevern.

Det er kommunen som fører tilsyn med at virksomhetene driver smittevern faglig forsvarlig. Kommunen kan gi pålegg etter [smittevernloven § 7-1](#) eller [folkehelseloven kapittel 3](#), og kan fastsette strengere bestemmelser enn de som er omtalt foran.

b) Ansvarlig arrangør

Helsemyndighetene legger særlig vekt på det ansvaret som legges på arrangøren av et arrangement. Ansvarlig arrangør skal være navngitt og vil være den som skal kunne kontaktes av kommuneoverlegen mv etter arrangementet. Arrangøren har bl.a. følgende oppgaver;

- Sørge for oversikt over alle som deltar på arrangementet for at smitteoppsporing skal være mulig i ettertid.
- Slette eventuelle navnelister 10 dager etter arrangementet
- Se til at deltagerantallet ikke overstiger fastsatt antall.
- Forsikre seg om at ordninger for renhold og hygiene er ivaretatt, både når det gjelder lokalet og under selve arrangementet
- Se til at alle tilsatte og frivillige ledere har tilstrekkelig opplæring og at arrangementet kan gjennomføres på en forsvarlig måte, bl.a. når det gjelder avstand mellom deltagerne.
- Informere deltakere om fastsatte smitteverntiltak

c) Fem hovedprinsipper for forsvarlig smittevern

Kirkens virksomhet og kirkelige felleskap har en sentral rolle i mange menneskers liv. Det er derfor av stor betydning at kirkebyggene har blitt åpnet og at kirkens virksomhet gradvis gjenopptas. Kirkelig virksomhet er svært varierte både i arbeidsform, målgrupper og i hvilke fysiske lokaliteter aktivitetene skjer. På grunn av bredden i arbeidet presiseres det at hver aktivitet må planlegges og gjennomtenkes godt, slik at smittevernreglene i denne veilederen overholdes.

Veilederen vil utdype hvordan de fem hovedprinsippene for forsvarlig smittevern kan anvendes på ulike typer kirkelig arbeid:

1. Syke personer skal ikke delta på fysiske samlinger.
2. Gode rutiner for hygiene, håndvask og renhold
3. Minst mulig felles bruk og berøring av inventar og utstyr
4. God avstand mellom alle som deltar.
5. Tilstrekkelig bemanning til stede.

For å ivareta smittevernreglene vil det ofte være behov for økte ressurser i form av praktisk tilretteleggelse, mer renhold og forsvarlig bemanning. Gjenåpning av aktiviteter bør derfor skje gradvis og kontrollert. Det legges til grunn at gjenåpning av menighetenes arbeid skjer gradvis og planmessig, ut fra en samlet lokalkirkelig vurdering av menighetenes behov og ressurser. Etersom smittevernsituasjonen forutsetter nye HMS rutiner, god opplæring av ansatte og frivillige, og økt ressursinnsats ved gjennomføring, bør det gjøres realistiske og helhetlige vurderinger av tidspunkt for oppstart av hele bredden av aktiviteter i menighetene.

Den enkelte virksomhet må selv vurdere hvordan smitteverntiltakene kan tilpasses lokale forhold og hvordan virksomhet kan igangsettes på en måte som både er inkluderende og smittevernmessig forsvarlig for ulike målgrupper/deltagere.

1.2 Ansvar og avgjørelsesmyndighet

a) Ansvarlig arrangør for kirkelig virksomhet

Helsemyndighetenes krav om en ansvarlig arrangør av arrangementer utfordrer Den norske kirke til ekstra oppmerksomhet for å sikre avklarte ansvarsforhold. I tillegg til en avklaring av formell arrangør bør det være tydelige avklaringer av hvem som skal ivareta bestemte oppgaver og funksjoner. Vi anbefaler at hver aktivitet/tiltak skal ha en prosjektleder som på vegne av arrangør er ansvarlig for gjennomføring av tiltaket og at det blir gitt nødvendige instruksjoner til andre ledere, frivillige og deltakere.

Utgangspunktet for en gradvis og planmessig igangsetting av virksomheten i menighetene vil være tidligere fastsatte gudstjenesteforordning i det enkelte sokn/kirke og vedtatte planer i menighetsrådene innenfor de ulike arbeidsområde (diakoni, trosopplæring, kirkemusikk mv). Vi legger følgende hovedprinsipper til grunn:

- Ansvarlig arrangør for gudstjenester og kirkelige handlinger er Den norske kirke (rettssubjektet), slik Kirkemøtet har delegert ansvar for ulike oppgaver til ulike organer med hjemmel i [kirkeloven §24, jf. § 25 tredje ledd](#).
- Ansvarlig arrangør for annen virksomhet og aktiviteter i menighetene vil i utgangspunktet være menighetsrådet, med mindre noe annet er tydelig avklart.
- Fellesrådets arbeidsgiver-, kirkebygg- og budsjettansvar innebærer at dette rådet v/kirkeverge får flere oppgaver og et stort ansvar innenfor smittevern på soknets vegne.

- Ved utleie av kirken til konserter og andre arrangementer vil det normalt være leietageren som er ansvarlig arrangør.
- Når en forening eller en frivillig organisasjon har virksomhet i kirken e.l. vil det normalt være denne foreningen/organisasjon som er ansvarlig arrangør. For tiltak som skjer i et avtalt samarbeid mellom menigheten og en frivillig organisasjon, må begge parter ta ansvar for nødvendige smittevernstiltak i tråd med rammer lagt i samarbeidsavtale e.l.

Det er menighetsrådet som i dialog med kirkeverge/daglig leder, avgjør når aktiviteter kan gjenåpnes på en planmessig og forsvarlig måte. Prosten involveres i spørsmål om gjenåpning av tiltak der også prester deltar i arbeidet. Dette krever god samordning mellom menighetsråd, kirkelig fellesråd/kirkeverge og sokneprest/prost slik at ansvar er plassert for ulike oppgaver i forbindelse med smittevernrådene.

Det er viktig at gjenopptagelsen av aktiviteter er realistisk med tanke på den totale ressursituasjonen i menigheten. Det er videre nødvendig å vurdere hvordan tiltakene omtalt i veilederen kan tilpasses lokale forhold og samlet ressursituasjon, og avklare hvilke lokaler som kan stilles til disposisjon.

b) HMS, renhold og opplæring

Kirkelig fellesråd er ansvarlig for å etablere internkontrollrutiner som sikrer at innemiljøet i de kirkelige lokalene fremmer helse, miljø og sikkerhet, og forebygger sykdom. Fellesrådet har derfor ansvar for å sikre forsvarlig renhold av byggene som ivaretar nødvendige smittevernhensyn. Ved bruk av andre lokaler må det være avklart hvem som sørger for forsvarlig renhold på tilsvarende måte. Renhold og forsvarlig smittevern skal være avklart før utleie av kirken kan finne sted eller når foreninger/frivillige organisasjoner disponerer kirkelige lokaler.

Som arbeidsgiver har kirkelig fellesråd v/kirkeverge ansvar for at arbeidsmiljøet for egne ansatte er fullt ut forsvarlig, jf. [aml. § 4-1](#). Tilsvarende ansvar har prost for prestene. Som største arbeidsgiver har fellesrådet v/kirkevergen også hovedansvar for å samordne HMS-arbeidet. De ansatte har medvirkningsplikt og skal bidra både til å gjennomføre og følge opp virksomhetens HMS-arbeid, jf. [aml. § 2-3](#).

Ansatte skal få opplæring av arbeidsgiver i å gjennomføre nødvendige smitteverntiltak som beskrevet i denne veilederen. Arbeidsgiverne (ved kirkeverge og prost) anbefales å samarbeide om felles opplæringstiltak for ansatte som normalt samarbeider om den kirkelige oppgaveløsning. Det presiseres at ansvarlig fagperson og/eller prosjektleder for aktivitetene tas med i risikovurdering og planlegging av lokale smitteverntiltak rundt de ulike tiltakene.

Frivillige må også omfattes av opplæringen i godt smittevern.

Denne veilederen kommer i tillegg til vedtatte HMS-rutiner i den enkelte virksomhet.

c) Medbestemmelse og involvering av tilsatte

Det er lagt til grunn at det før igangsetting av de ulike arbeidsområdene skal skje en drøfting med lokalt tillitsvalgte og verneombud om de ordninger og rutiner som etableres. Det skal føres referat fra disse drøftingene. Vi minner om at slik formell drøfting fortsatt er relevant der virksomhet innenfor et arbeidsfelt ennå ikke er igangsatt, og vi regner derfor med at dette pr. juni i de fleste tilfeller allerede er gjennomført. Av hensyn til forutsigbarhet og muligheten for planlegging, bør det fortsatt vektlegges god dialog og informasjon med den enkelte ansatte og eventuelle frivillige innenfor de ulike ansvars- og arbeidsområde. Tilsier situasjonen at det også vil være nødvendig å gjøre endringer i den enkeltes ansvars- og arbeidsoppgaver,

stilles det særlig krav til informasjon og dialog. Vi viser også til KAs råd om involvering av tillitsvalgte, verneombud og arbeidsmiljøutvalg ved gjenåpning datert 8. mai 2020 og felles uttalelse mellom KA og partene avgitt 25. mars 2020.

Smittevernforvarlig drift innebærer at alle som bidrar i og deltar i kirkelig virksomhet samarbeider godt. Dette inkluderer også arbeid med renhold jf. aml § 2-3. Alle ansatte og frivillige som deltar, er forpliktet til å følge rådene i denne veilederen.

d) Frivillige medarbeidere og frivillige organisasjoner

For å sikre at alt arbeid i menighetens regi skjer på en forsvarlig måte, må menighetsråd og ansatte avklare hvordan frivillige medarbeidere skal få nødvendig informasjon og opplæring.

For tiltak i menighetens lokaler som skjer i regi av en frivillig organisasjon e.l., har organisasjonen ansvar for å sikre at tiltakene gjennomføres på en smittevernforvarlig måte. Vedkommende arrangør har ansvar for å sikre at renhold gjennomføres etter de standarder som denne veilederen legger opp til. For tiltak som skjer i et avtalt samarbeid mellom menigheten og en frivillig organisasjon, må begge parter ta ansvar for nødvendige smittevernstilltak i tråd med rammer lagt i samarbeidsavtale e.l.

1.3 Felles retningslinjer for å ivareta godt smittevern

Til tross for godt gjennomførte tiltak, kan tilfeller av covid-19 og andre infeksjoner oppstå. Dersom smitteverntiltakene som er listet opp her gjennomføres, vil smittespredningen likevel bli begrenset. Tiltakene nedenfor er en beskrivelse av hvilke smitteverntiltak som må være på plass for å lykkes med å redusere smitterisiko til et minimum ved ulike typer kirkelige arrangementer og tiltak.

Den enkelte menighet forventes å lage en plan for hvordan konkrete utfordringer på grunn av smitterisiko skal håndteres. Målet er å forminske risiko for smittespredning. Planen bør gjøres tilgjengelig på nettsider og ved oppslag i kirkene.

a) Syke personer skal ikke delta på fysiske samlinger

- På kirkens hjemmesider og i kontakt med pårørende, deltakere, foreldre mv må det informeres tydelig om at de som kan være korona-syke, har symptomer på luftveisinfeksjon eller er i karantene ikke kan delta på kirkelige arrangementer. Det bør samtidig informeres om kirkens nettilbud og kontaklinformasjon for samtaler mv.
- Alle ansatte må vurdere egen helsetilstand med hensyn til symptomer på luftveisinfeksjon og unngå å gå på jobb hvis de er syke. Ansatte skal forlate arbeidsstedet umiddelbart dersom de utvikler infeksjonssymptomer.
- Dersom sykdom oppstår under et arrangement skal vedkommende forlate kirken og aktiviteten avlyses umiddelbart.
- Ansatte og frivillige har et særlig ansvar for å følge myndighetens råd om karantene og isolering ved utvikling av egne symptomer eller ved nærkontakt med mennesker med påvist smitte.

b) Gode rutiner for hygiene, håndvask og renhold

- Sørg for god og tilpasset informasjon ved inngangspartiet for deltagere og tilsatte med råd for å unngå smitte. Plakater med tegninger eller enkle tekster er velegnet. [Plakater kan lastes ned på denne siden.](#)
- Vurder om noen deltagere har behov for ekstra bistand eller oppfølging.

- Det må tilrettelegges for god håndhygiene for ansatte, frivillige og deltagere, enten håndvask med såpe og vann, eller håndsprit.
- Ved aktiviteter hvor håndvask ikke er tilgjengelig brukes våtservietter og håndsprit.
- Oppfordre alle til å bruke tørkepapir eller albuekroken når de hoster eller nyser.
- Håndvask utføres som et minimum ved ankomst, mellom ulike oppgaver (for eksempel hvis man forflytter seg eller skifter utstyr), etter toalettbesøk, og før og etter kjøkkenarbeid og bespising.
- Folkehelseinstituttet (FHI) understreker at alkoholholdig hånddesinfeksjon er brennbar væske, og kan representere en brannfare. Alkoholholdig hånddesinfeksjon bør ikke lagres eller benyttes ved høye temperaturer eller åpne flammer, f.eks. lys ved lysglobe. Væsken bør heller ikke monteres i direkte nærhet til elektriske installasjoner som stikkontakter, lysbrytere, varmekilder e.l. Alkoholholdig hånddesinfeksjon kan ved inntak føre til skader. [Sikkerheten ved bruk og plassering må vurderes ut ifra disse forhold.](#) Mer informasjon og råd finnes på [FHIs informasjonssider.](#)

c) Spesielt om renhold

Det er fellesrådet som er ansvarlig for å sikre at renhold og driften for øvrig av kirkebygget er i samsvar med denne veilederen. Noen hovedpunkter:

- Aktiviteter forutsetter rutiner for rengjøring. Rutinene skal være kjent i kirken/kontoret ved oppslag og gjelder alle rom som benyttes.
- Det anbefales god, generell rengjøring av lokaler der mange ferdes. Vanlige rengjøringsmidler kan benyttes. Kirkens toaletter skal være tilgjengelige, og må ha gode rutiner for renhold.
- Alternativ til rengjøring av inventar og tekstiler er at det står ubrukt i 24 timer etter bruk.
- For detaljert rådgiving om rengjøring, hyppighet og råd for ulike elementer, se [FHI råd for rengjøring og desinfisering for sektorer utenfor helsetjenesten.](#)
- Håndsprit skal alltid være tilgjengelig.
- Vær bevisst på at ulike materialer og overflater tåler ulik rengjøringsbehandling slik at ikke kulturminner ødelegges. For råd om rengjøring av fredede og listeførte kirker, se KA og Riksantikvarens veiledning «[Rengjøring av kirkerom i forbindelse med covid-19](#)»
- Merking med tape e.l. må ikke ødelegge underlaget.

d) Minst mulig felles bruk og berøring av inventar og utstyr

- Instrumenter, mikrofoner, bøker mv skal så langt det er mulig ikke deles og ikke berøres av andre enn den som skal benytte det. Hvis felles utstyr må benyttes av flere anbefales håndvask før og etter bruk.
- Husk rengjøring av pianotangenter og annet utstyr som kan brukes av flere personer.
- Folkehelseinstituttet vurderer at det er lav risiko for indirekte smitte fra bøker. Kirkens salmebøker kan derfor brukes hvis de ikke deles og det går mer enn ett døgn til de skal brukes på nytt.

e) God avstand og minst mulig kontakt mellom personer

- Håndhilsing, klemming og unødvendig fysisk kontakt unngås i den grad det er mulig.
- Det er pr 15. juni satt et maksimumsantall på 200 personer til stede (i tillegg til medvirkende) i kirke/menighetslokale.

- Rommets størrelse overstyrer maksimumsantallet. Det vil derfor være nødvendig med et lavere deltakerantall i mindre lokaler for å sikre tilstrekkelig avstand.
- Lokalet skal vært klart i forkant av en samling. Felles rigging både før og etter en samling må unngås. Stoler og utstyr må settes fram i forkant. Vurder fysiske tiltak (ommøblering, sperre av stolrader, merke stoler) for å bidra til tilstrekkelig avstand.
- Det bør vurderes fysiske tiltak for å bidra til tilstrekkelig avstand, f.eks. ommøblering av lokalet, avstenging av annenhver benke/stolrad, markering på gulvet mv.
- Oppstart og slutt, aktiviteter og pauser må planlegges slik at deltakerne kan holde minimum 1 meter avstand under hele arrangementet. Reduser muligheten for kontakt som kan oppstå ved trengsel ved utgang, musikkframføring mv. Bruk om mulig flere inn/utganger.
- Syns- og bevegelseshemmede kan ha behov for ledsagertjeneste for å finne frem til ledige plasser i lokalet.
- Artikulasjon ved solosang kan gi økt smittefare, det anbefales derfor noe ekstra avstand i slike tilfeller.

f) Tilstrekkelig bemanning

Det skal være tilstrekkelig antall ledere for å sikre at smittevernreglene overholdes. Fordi dette vil variere med aktivitet, målgruppe, behov for assistanse, romfasiliteter og eventuelle ekstra oppfølgingsbehov knyttet til gruppen, må dette vurderes lokalt.

Vi anbefaler at det som hovedregel er to ledere til stede. En av lederne skal være ansvarlig for at smittevernreglene overholdes. I noen tilfeller er det tilstrekkelig med en leder til stede, f.eks. når mindre grupper er sammen (samtalegrupper, små konfirmantgrupper o.l.), eller ved babysang der barna har med en foresatt.

1.4 Inkluderende fellesskap

Kirkens vektlegging av menneskeverd og likeverd er grunnlaget for arbeidet for en åpen og inkluderende kirke. Det er et mål at kirkens virksomhet kan igangsettes på en måte som aktivt tilrettelegger for deltagelse og involvering av alle kirkens medlemmer og deltagere. Mennesker med nedsatt funksjonsevne kan oppleve mer isolasjon og ensomhet som følge av restriksjonene i samfunnet og reduserte offentlige tjenester. Dette er mennesker som kan ha ekstra behov for kontakt, opplevelser og deltagelse.

Det kan være praktisk vanskelig å takle kravene om avstand for de som har behov for fysisk assistanse både knyttet til transport til og fra arrangementer, og ved bevegelse i og under arrangementene. Det er også en fare for at restriksjoner og begrensninger særlig rammer noen utsatte grupper. Det kan gjelde blinde og svaksynte som har behov for ledsagertjenester ved deltagelse i en gudstjeneste, de som bruker rullestol eller har andre bevegelsesutfordringer som krever assistanse og fysisk kontakt. Det vil derfor være en særlig kirkelig utfordring å bidra til åpne og inkluderende kirkelige fellesskap for de som har ekstra behov for kontakt, opplevelser og deltagelse.

Frykt eller usikkerhet kan skape en «berøringsangst» som gjør likeverdig deltagelse vanskelig for de som trenger assistanse. Ved god håndhygiene er det i utgangspunktet ikke smitterisiko å gi grunnleggende støtte og assistanse, f.eks. ved å ledsage en blind/svaksynt

til sitteplass. I tillegg anbefales tett dialog med den enkelte for å finne løsninger og evt. vurdere å bruke fysisk beskyttelse som munnbind eller annet dersom det er nødvendig for å få til aktiv deltakelse i program eller ritualer. Å gi tydelig og klar informasjon til deltakere med nedsatt funksjonsevne om hvilke smittevernregler og tiltak som gjelder, er viktig og vil bidra til å hindre usikkerhet og misforståelser.

Deltakere med nedsatt funksjonsevne har ofte behov for offentlig transport. Det kan være ekstra utfordrende på grunn av restriksjoner i antall seter og fysisk kontakt med personell/sjåfør. Transporttilbud i menighet bør tilpasses i henhold til smittevernregler eller opprettes. Dette kan også gjøres i samarbeid med frivillige organisasjoner.

1.5 Servering av mat og drikke

I de første veilederne ble det anbefalt å unngå servering av drikke og mat. I lys av rådene fra Folkehelseinstituttet og tilbakemeldinger fra mange menigheter gir vi nå mer oppdaterte utfyllende råd om matservering. I mange kirkelige sammenhenger kan et felles måltid e.l. ha stor verdi.

Servering av mat og drikke på kirkelige arrangement handler i hovedsak om to forhold: Prioritering av ressurser og hvordan en skal ivareta smittevernreglene rundt matsituasjonen. Det er de generelle smittevernrådene om håndvask og generelt god hygiene som gjelder også ved servering av mat og drikke. Dette gjelder særlig rundt tilberedelse og servering av maten. Gjestene kan bruke det samme serveringsbestikket, men alle må ha hvert sitt spisebestikk. Unngå fingermat.

Ifølge Mattilsynet er det ikke påvist at koronaviruset smitter gjennom mat og drikke, men det er selve håndteringen og situasjonen rundt matserveringen, som kan medføre større smitterisiko. [Mattilsynet gir veiledning](#) til hvordan servering kan skje på en trygg måte.

1.6 Kontorarbeidsplasser, møter mv.

For gradvis og trygg etablering av kontorarbeidsplasser, stabsmøter mv. vises det til de generelle retningslinjene for å ivareta godt smittevern omtalt foran. Kontorområdets utforming må være såpass romslig at det er enkelt å holde avstand. Åpent landskap vil forutsette at ansatte har faste plasser og helst to meters avstand. Hvis det er mange ansatte i åpent landskap, kan man fordele når ansatte skal møte på kontoret. Det vises for øvrig til [Arbeidstilsynets «Råd ved tilbakeføring til arbeid for kontorarbeidsplasser»](#)

De generelle retningslinjene for å ivareta godt smittevern skal også anvendes på rådsmøter og andre møter og arrangementer i menigheten.

Del II

Særlig omtale av ulike arbeidsområder i kirkelig virksomhet

2.1 Gudstjenester og kirkelige handlinger

Forrettende prest er ansvarlig for gjennomføring av gudstjenesten/den kirkelige handlingen, og at det blir gitt nødvendige instruksjoner til deltakere/pårørende før, under og etter seremonien jf Tjenesteordning for prest §7. Kirketjener og eventuelt andre medvirkende bistår presten i dette.

Med forutsetning om at tiltak for smittevern følges, kan lokalkirken finne løsninger for gudstjenester og kirkelige handlinger i kirker og andre menighetslokaler.

2.1.1 Oversikt over deltakere

Covid-19-forskriftens §13 sier følgende om krav til oversikt over deltakere:

«Arrangøren skal ha oversikt over hvem som er til stede, for å kunne bistå kommunen ved en eventuell senere smitteoppsporing etter smittevernloven § 3-6. Dersom det for å finne tilbake til deltakerne, er nødvendig å nedtegne en egen oversikt over de tilstedeværende med kontaktopplysninger, skal oversikten oppbevares på en forsvarlig måte og slettes etter 10 dager. Arrangøren skal informere de som er til stede om det nedtegnes en egen oversikt.»

Den ansvarlige for gudstjenesten/den kirkelige handlingen må ha oversikt over hvem som er til stede på grunn av smittesporing. Dette kan sikres på flere måter, for eksempel ved navneregistrering eller påmelding. Eventuelle lokale løsninger kan avklares med kommunelege.

Dersom det vurderes nødvendig å ha navnelister, bør det gjøres kjent i forkant. Det må opplyses at myndighetene har stilt som betingelse for å samles at det kan gjøres greie for hvem som har deltatt.

I praksis kan dette løses ved at deltakere skriver seg på en liste ved inngangen før gudstjenesten begynner. Ved bruk av felles penn må håndsprit benyttes etter bruk.

2.1.2 Gudstjenester

Følg reglene om rengjøring og generelt smittevern:

- Hold god avstand, minst 1 meter.
- Vær nøye med renhold i forbindelse med håndtering av teknisk utstyr, ledninger, mikrofoner etc.
- Ved innledningen til gudstjenesten informeres om de forholdsregler som gjelder om avstand, hygiene mm.
- Sikre at bare tillatte plasser er i bruk med minst 1 meter mellom hver person. Personer fra samme husstand kan gjerne sitte sammen.

a) Nattverd

- Nattverd gjennomføres på en slik måte at det ikke er direkte kontakt mellom nattverdutdeler, brød/vin og deltakere (kommunikanter).
- Dette kan oppnås med bruk av enkeltbeger (særkalk) og at brødet (oblaten) legges i hvert beger.
- Deltakerne tar med beger og rekker det frem, mottar brødet i begeret og tar selv brødet i munnen. Deretter holdes begeret (som vanlig) frem og vinen helles i. Tilsigelsesordene som vanlig til hver deltaker.
- Det må være minst 1 meter, avstand mellom deltakerne.
- Kirken må ha tilfredsstillende måte for å sikre desinfiserende vask av utstyret som benyttes, eller benytte engangsbeger. Ifølge Mattilsynet tåler viruset ikke oppvaskmaskin over 70°C.
- De som forbereder og deler ut vin og oblat skal praktisere god håndhygiene.

b) Dåp

- Dåpsfølget som står ved døpefonten sammen med presten, bør bestå av få personer.
- Forutsatt god håndhygiene, kan dåpshandlingen gjennomføres på vanlig måte uten bruk av hansker: Å tegne korsets tegn på pannen, øse vann over barnets hode, tørke av barnets hode og håndspåleggelse.
- Det anbefales at presten eventuelt lar en i dåpsfølget løfte barnet frem for menigheten i etterkant av dåpshandlingen, og at barnet holdes av samme person gjennom dåpshandlingen/gudstjenesten.

2.1.2 Vielser

- Kun brudepar og forlovere bør stå ved alteret sammen med presten.
- Forutsatt god håndhygiene i forkant og etterkant, kan ekteskapsinngåelsen og forbønn med håndspåleggelse gjennomføres på vanlig måte.

2.1.3 Kirkelig gravferdsseremoni

- Gravferdsseremoni med jordpåkastelse skjer innenfor alminnelige tidsfrister etter dødsfallet.
- Antallsbegrensningene kan gi grunnlag for å tilby en minneseremoni i kirken i tilknytning til et utsatt minnesamvær, urnenedsettelse e.l. Vi anbefaler at rammer og innhold avklares lokalt mellom prost og kirkeverge.
- Strømming av seremonien kan skje etter de retningslinjer som gjelder for dette.
- Prest/prost og kirkeverge bør ha løpende kontakt med begravelsesbyrå slik at de er kjent med lokal fleksibilitet i forbindelse med seremonier.
- I forkant av begravelsen anbefales det å redusere antall berøringspunkter ved å ha åpen inngangsdør, og benytte trykte salmeark.
- Det forutsettes at de som er til stede ikke har symptomer på luftveisinfeksjon, og at generelle bestemmelser om smittevern følges. Det gjelder også pårørende som bærer kisten.

2.2 Sjelesorgsamtaler og andre én-til-én-samtaler mv.

Disse rådene om smittevern gjelder spesielt når tilsatte i Den norske kirke utøver sjelesorg eller har andre en-til-en-samtaler mv i personlig fremmøte i kirkens kontorer/lokaler. Veilederen omfatter også dåpssamtaler, vigselssamtaler og sørgesamtalertaler der det kan være mer enn én samtalepartner.

2.2.1 Hovedprinsipper

Hovedprinsipper i de alminnelige smitteforebyggende tiltak vil også være retningsgivende for personlige samtaler. Det er i tillegg nødvendig å vektlegge følgende forhold som tar utgangspunkt i [Helsedirektoratets veileder for virksomheter som driver én-til-én-kontakt](#):

- Vi legger til grunn at det ikke skal tilbys sjelesorg, en-til-en-samtaler o.l. i kirkelige lokaler med personer som har – eller det er mistanke om – covid-19.
- Vurder om fysisk samtale er nødvendig, eller om videosamtaler eller lignende kan benyttes.
- Lokaler som skal brukes forutsettes at det lar seg gjøre å ivareta minimum 1 meters avstand mellom den ansatte og den besøkende. Det bør vurderes å tilrettelegge for egne samtalerom som bl.a. er bedre egnet for nødvendig renhold. Bruk av tilsattes egne kontorer for samtaler bør i utgangspunktet unngås, med mindre disse på grunn av størrelse og annen tilrettelegging er spesielt godt egnet. Bruk av tilsattes egne kontorer bør uansett unngås hvis disse samtidig er i bruk av den tilsatte.
- Vi anbefaler at arbeidsgiver sammen med verneombud hos begge arbeidsgivere vurderer de aktuelle lokalene, og avklarer hvilke rom som kan brukes til samtaler/besøk og hvordan disse kan tilrettelegges på en hensiktsmessig måte som ivaretar smittevern hensynene på en god måte.
- Dersom den besøkende utvikler symptomer på akutt luftveisinfeksjon under samtalen skal personen få utdelt munnbind og samtalen avsluttes. Munnbind (Klasse I) skal derfor være tilgjengelig på samtalerommet.

2.2.2 Venterom mv.

I veilederen fra Helsedirektoratet gis flere råd for godt smittevern i tilknytning til venterom.

Selv om egne venterom ikke er vanlig i kirkelige lokaler, er det nødvendig å anvende disse rådene på de lokaler som møter besøkene til samtaler med kirkelig tilsatte. Vi vil her bl.a. peke på følgende:

- Heng opp informasjon for besøkende om råd for å unngå smitte, se Plakater og informasjonsmateriell.
- Besøkende bør gjennomføre håndvask/hånddesinfeksjon når de ankommer lokalet og etter at samtalen er ferdig.
- Legg til rette for at så få personer som mulig oppholder seg i kirkens arbeidslokaler samtidig.
- Unngå gjenstander/kontaktpunkter i venteområder og i lokaler for øvrig som ikke er nødvendige for driften, slik som for eksempel lesestoff og leker.

2.3 Kirkens oppsøkende virksomhet

2.3.1 Soknebud, hjemmebesøk o.l.

Kirkelig personell vil kunne være særlig utsatt i situasjoner hvor det gjennomføres soknebud, hjemmebesøk eller andre fysiske møter utenfor kirkens lokaler. For å ha kontroll og oversikt over slike aktiviteter, er det viktig at arbeidsgiverne er i nær dialog med de ansatte, har tydelige retningslinjer og godkjenner alle slike aktiviteter.

Arbeidsgiver har et betydelig ansvar for å sørge for at de ansatte ikke utsettes for smittefare. Det følger direkte av aml. § 4-1 at arbeidsgiver ved planlegging og utforming av arbeidet skal legge vekt på å forebygge skader og sykdommer. Arbeidsmiljøloven stiller ekstra strenge krav hvor det er biologisk helsefare, jf. aml. § 4-5. I forskrift om utførelse av arbeid kapittel 6, se forskriften her, er det gitt bestemmelser om arbeid i omgivelser som kan medføre eksponering for biologiske faktorer.

Det følger av forskriftens § 6-1 at «Arbeidsgiver skal for enhver aktivitet vurdere om det kan være fare for at arbeidstaker utsettes for biologiske faktorer. Kan aktiviteten medføre fare for deres helse eller sikkerhet, skal eksponeringen kartlegges og det skal vurderes hvordan eksponeringen finner sted. Både smitterisiko og andre helsefarer skal vurderes. På dette grunnlag skal arbeidsgiver risikovurdere forholdene.»

For ansatte som er med i beredskapsordningen for dødsbud, vises det til HMS-rutinen.

2.3.2 Kontakt med personer som er omfattet av smitteverntiltak

Ved ønske om at kirkelige ansatte skal komme på hjemmebesøk til personer som er underlagt smitteverntiltak, bør det foretas en vurdering om behovet for hjemmebesøk kan løses på en alternativ måte, enten ved telefonsamtale eller annen kontakt som ikke innebærer fysisk kontakt. Bispemøtet har gitt råd vedrørende gjennomføring av soknebud i eget skriv (12.mars).

Dersom behovet ikke kan avhjelpes på en alternativ måte, må et hjemmebesøk skje i tett dialog med kommunelegen, som ansvarlig myndighet for smitteverntiltaket. Arbeidsgiver må i tillegg i samråd med kommunelegen foreta en risikovurdering med tanke på fare for smitte for den ansatte. Tilgang til, opplæring i bruk og riktig håndtering av smittevernutstyr vil være helt avgjørende for at slike besøk skal kunne gjennomføres.

For helsepersonell finnes informasjon om beskyttelsesutstyr hos FHI. Hvorvidt kirkelig personell vil kunne få tilgang til smittevernutstyr tilsvarende som for helsepersonell, vil måtte avklares konkret i dialog med kommunelege/kommunale helsetjenesten/lokal helseinstitusjon.

2.3.3 Besøk i helse – og omsorgsinstitusjoner

Myndighetenes råd er pr. 04. mai 2020 at det så langt som mulig legges til rette for besøk på sykehus, sykehjem eller andre helse – og omsorgsinstitusjoner. Helsedirektoratet har publisert en [anbefaling for besøk i helse- og omsorgsinstitusjoner under covid-19-pandemien](#).

Besøkene skal vurderes og avtales i forkant, og de skal registreres. Dette innebærer at kirkelig ansattes eventuelle fysiske tilstedeværelse i helse – og omsorgsinstitusjoner ikke kan gjennomføres uten nær forutgående dialog med - og tillatelse fra - den aktuelle institusjonen som f.eks. sykehjem/sykehus.

På samme måte som andre fysiske møter, må slike besøk også risikovurderes av arbeidsgiver og det må forutsettes tilgang til nødvendig smittvernustyr.

2.3.4 Hjemmebesøk hos personer som ikke er underlagt smitteverntiltak

Selv om koronapandemien p.t. er under kontroll, kan dette endres raskt, enten ved lokale oppblussinger, eller at det generelle smittetrykket i samfunnet øker. All kontakt med kirkens medlemmer/brukere må derfor risikovurderes og det forutsettes at arbeidsgiver oppretter kontakt med kommunelegen for å få medisinfaglig rådgivning ved vurdering av hvorvidt hjemmebesøk er forsvarlig å gjennomføre. God håndhygiene og tilstrekkelig avstand vil kunne redusere muligheten for smitte.

2.3.5 Vurdere bedriftshelsetjeneste

Iht. aml. § 3-3 plikter arbeidsgiver å knytte virksomheten til en bedriftshelsetjeneste godkjent av Arbeidstilsynet når risikoforholdene i virksomheten tilsier det. Vurderingen av om slik plikt foreligger skal foretas som ledd i gjennomføringen av det systematiske helse-, miljø – og sikkerhetsarbeid.

Dersom det blir aktuelt for virksomhetene å gjennomføre besøk som innebærer nær kontakt med smittede, anbefaler vi at virksomheten knytter seg til bedriftshelsetjenesten, for å få bistand til risikovurderinger og planlegging av tiltak for å redusere smittefaren.

2.4 Kirkelig undervisning og annet barne- og ungdomsarbeid

2.4.1 Generelle anbefalinger

Følgende generelle anbefalinger gis for tiltak for barn og ungdom i Den norske kirke:

- Oppretthold kontakt med barn og unge på ulike digitale plattformer, med særlig oppmerksomhet på barn og unge i sårbare situasjoner.
- Ved oppstart av fysiske samlinger for barn og unge, prioriteres arbeidet med årets konfirmanter.
- Utendørsaktiviteter innebærer mindre smitterisiko. Det anbefales derfor en omlegging av aktivitet fra innendørs til utendørsaktiviteter der dette er mulig.

En endring i smittvernforskriften fra 15. juni tilsier at arrangementer kan gjennomføres selv om kravet til avstand ikke kan overholdes for personer under 20 år som deltar på sommerskole, sommerleir, aktivitetsleir, kulturskole, leirskole, skoleavslutning og andre skolelignende fritids- eller ferietilbud, samt de som står for arrangementet.

Selv om Den norske kirke sentralt gir noen anbefalinger om hvilke aktiviteter som bør prioriteres, understrekes det at det er menighetsrådet som planlegger og prioriterer gjenåpningen, se mer om dette i 1.2 om ansvar og avgjørelsesmyndighet i denne veilederen.

Det vises også til Den norske kirkes ressursbank www.ressursbanken.no for konkrete råd, tips og anbefalinger om gjennomføring av kirkelig undervisningsarbeid i Den norske kirke, i en situasjon med ekstraordinære tiltak tilknyttet Covid-19.

2.4.2 Smitteforebyggende tiltak, særlige tiltak overfor barn og unge

- Det bør informeres om kirkens trosopplæringstilbud på nett og kontaktinformasjon til en kirkelig trosopplæringsmedarbeider.
- Håndvask for barn under skolealder skal som hovedregel skje med en voksen til stede.
- Oppfordre barna til å bruke tørkepapir eller albuekroken når de hoster eller nyser.
- Begrens bruk av fysisk materiell som leker, tegnesaker og bøker. Når det likevel er materiell i bruk, sørg for godt renhold og håndvask.
- Selv om Helsemyndighetene fra 15. juni tillater at en ansvarlig arrangør kan samle inntil 200 personer, er likevel sjelden tilrådelig å samle så mange barn og unge på ett sted med hensyn til risiko for spredning av Covid-19. Det anbefales derfor at undervisning og samlinger skjer i mindre grupper, og at det er tilstrekkelig antall voksne til stede som ser til at smittevernreglene overholdes.

Unntaksbestemmelsen - barn og unge

Dette er en unntaksbestemmelse som kun kan anvendes der det er nødvendig å kunne gjennomføre en organisert aktivitet. Ved unntak fra avstandskravet ved arrangementer for barn og unge under 20 år som anses som et skolelignende tilbud, anbefales det at deltakerne holder seg til en fast gruppe/kohort som ikke blandes med andre grupper, tilsvarende det beskrevet i veiledere for smittevern i barnehage- og skoler på Utdanningsdirektoratets nettsider.

Det presiseres at unntaket kun gjelder under pågående aktivitet, og det er viktig at deltakerne for øvrig forholder seg til enhver tid gjeldende smittevernråd som god håndhygiene og redusert avstand både innad i gruppene og mellom gruppene. Det oppfordres derfor til å organisere barn og unge mest mulig i faste grupper

Oppdaterte råd (12.06.20) fra FHI om arrangement, samlinger og sommeraktiviteter finner du her: <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/rad-og-informasjon-til-andre-sektorer-og-yrkesgrupper/anbefalinger-ved--store-arrangementer-knyttet-til-koronasmitte-i-norge/?term=&h=1>

Oppdaterte råd og informasjon fra FHI om Covid-19 (12.06.20), og barn og unge finner du her:

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/barn-og-unge/>

2.4.3 Tilstrekkelig voksne til stede

Hva som er tilstrekkelig antall voksne i kirkens barne- og ungdomsarbeid, vil variere med alder på barna, aktivitetens karakter, romfasiliteter og eventuelle ekstra oppfølgingsbehov knyttet til gruppen.

Vi anbefaler å begrense størrelsen på grupper der det er mulig. Barn under skolealder bør alltid følges av en voksen. Når det gjelder samlinger for barn og unge i skolealder, bør det alltid minimum være to ledere til stede. En av lederne skal være ansvarlig for at

smittevernreglene overholdes, og at det føres liste med kontaktinformasjon over alle deltakerne.

I noen tilfeller kan det likevel være forsvarlig med kun én voksen som leder, f.eks. i babysang der hvert barn følges av en foresatt, eller i smågrupper på opptil 5 barn.

2.4.4 Leir

De fleste har avlyst leirer i sommer på grunnlag av tidligere anbefalinger. Det er nå åpnet opp for at leirer for barn og unge kan arrangeres. Leirer etter sommeren kan derfor planlegges gjennomført med nødvendige smitteverntiltak. Vi viser til FHI sin veileder omtalt over.

Vi vil også vise til veiledere utarbeidet av [LNU – Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner](#).

2.5 Diakonale samlinger i menigheter

Her omtales forhold som er særlig aktuelle ved diakonale tiltak som foregår gjennom fysiske samlinger, slik som sorggrupper og andre mindre grupper, og ulike typer samlinger/arrangementer.

- Det anbefales at det så langt det er mulig/kapasitet å oppretthold kontakt med mennesker som er tilknyttet menighetens diakonale på telefon eller ulike digitale plattformer, med særlig oppmerksomhet på de som nå er i en utsatt eller i en sårbar livssituasjon.
- På grunn av bredden i kirkens diakonale arbeid presiseres det at hver aktivitet/tiltak må planlegges og gjennomtenkes godt, slik at smittevernreglene i denne veilederen overholdes. Ved igangsetting av aktiviteter med fysiske samlinger må det vurderes hvilke smittevernmessige utfordringer som vil være særlig aktuelle i møte med deltagerens alder, helsetilstand, fysiske, mentale og kognitive funksjonsnivå, antall deltagere i risikogrupper mv.
- Ved igangsetting av fysiske samlinger vil det være nødvendig å vurdere kritisk hvilke tiltak som skal prioriteres, på grunnlag av bl.a. virksomhetens kapasitet, deltagerens sårbarhet og tilgang på faglige ressurser. For å ivareta smittevernreglene vil det, særlig når risikogrupper deltar, være behov for økte ressurser i form av praktisk tilretteleggelse, mer renhold og forsvarlig bemanning.
- Ved diakonale tiltak kan det være behov for å vurdere om noen deltagere har behov for ekstra bistand eller oppfølging når det gjelder håndvask, hygiene og sosial avstand.
- For de ulike tiltak må det alltid vurderes om hvor mange personer det er tilrådelig som deltar med hensyn til risiko for spredning av Covid-19. Her må både målgruppe, antall i risikogrupper, lederressurser mv vurderes i det enkelte tilfelle. På tilsvarende måte må det gjøres en særlig vurdering av hva som er tilstrekkelig antall ledere for ulike tiltak.
- Vurdere behovet for assistanse og transport, jfr. pkt. 1.4 om inkluderende fellesskap.

[Vi viser for øvrig til Kirkerådets ressursnotat om forhold rundt gjenåpning av tilrettelagte fellesskap i menigheter.](#)

2.6 Kirkemusikk og kulturarrangement

Her omtales forhold som er særlig aktuelle ved kirkemusikalske tiltak og kulturarrangementer, slik som korøvelser, konserter, publikumsåpne kirker og omvisninger i kirkebygget.

I pkt 1.1. i denne veilederen ble det pekt på behovet for at alle arrangementer i menigheten har en prosjektleder som på menighetsrådets vegne er ansvarlig for gjennomføring av tiltaket og sørger for at smittevernreglene overholdes. Dette hensynet vil også gjelde korøvelser, musikkøvinger o.l. som ofte foregår i kirkene. Denne ansvarlige skal bl.a. sørge for at det gis nødvendige instruksjoner til alle sangere/musikere og ledere. For å ivareta smittevernreglene vil det, særlig i det kirkemusikalske arbeidet overfor barn og unge, være behov for økte ressurser i form av praktisk tilretteleggelse, forsterket renhold og forsvarlig bemanning. Det samme vil gjelde når noen i risikogruppen deltar, dvs. eldre over 65 år, og de med underliggende sykdommer.

a) Smittesporing ved konserter e.l.

I tilfelle det skulle bli behov for å kontakte publikum i forbindelse med smittesporing og informasjon rundt eventuell smitte i etterkant av et arrangement, skal arrangør sørge for å holde oversikt over publikum og nødvendig kontaktinformasjon.

Ved bruk av en billetteleverandør får man som regel nødvendig informasjon gjennom billettsystemet. Det er ikke et krav til samtykke fra billettkjøperer der personopplysninger brukes i forbindelse med smittesporing, men man må opplyse om dette. Vi anbefaler at arrangør ber billetteleverandør om å oppdatere informasjonen til billettkjøper om dette. Ved salg av billetter i døra må arrangør sørge for å innhente og lagre nødvendig samtykke og kontaktinformasjon i forbindelse med billettsalget på annet forsvarlig vis.

Informasjonen slettes etter 10 dager. For mer inngående informasjon rundt dette, viser vi til musikkrådets smittevernveileder og smittevernveileder for kulturarrangement, som finnes på [Folkehelseinstituttets nettsider](#).

På konserter og kulturarrangementer uten billettkjøp må det sørges for en annen ordning for registrering av deltagere, jfr. tidligere omtale av slik registrering.

b) Renhold og hygiene

- Ved alle aktiviteter forutsettes det at det er rutiner for rengjøring. Dette gjelder også orgel, piano, mikrofoner, høyttaleranlegg osv. Piano- og orgelklaviatur må rengjøres på en måte som ikke skader instrumentet. Dette vil variere fra instrument til instrument. Den som spiller må sørge for god håndhygiene.
- Utstyr som er brukt, rengjøres før neste bruk. Dersom det går minst 24 timer mellom bruk, er det ikke nødvendig med ekstra renhold. I arbeid med babysang/barnesang er dette særlig viktig med tanke på musikkinstrumenter, matter og annet materiell som barna tar på. Reduser utstyret til et minimum.
- Noter oppbevares og tas så langt som mulig også med hjemmefra.
- Instrumenter, mikrofoner, bøker mv skal så langt det er mulig ikke deles og ikke berøres av andre enn den som skal benytte det.
- Hvis felles utstyr må benyttes av flere, anbefales håndvask før og etter bruk

c) **Avstandsregler og tilstrekkelig bemanning til stede**

- Lokalet skal vært klart i forkant av en samling/øvelse, felles rigging både før og etter samlingen må unngås. Rommet kan deles inn i soner, slik at det er lettere å holde avstand. Bruk et egnet lokale som er oversiktlig, enkelt å rengjøre og stort nok til å overholde avstandsbestemmelsene. Oppstart og slutt, aktiviteter og pauser må planlegges slik at deltakerne kan holde minimum 1 meter avstand under hele arrangementet.
- Nasjonale myndigheter tillater fra 15. juni 2020 at en ansvarlig arrangør kan samle inntil 200 personer, med minimum 1 meter avstand mellom personene. Dette krever imidlertid at rommet er stort nok. I forbindelse med korøvelser har norsk musikkråd utarbeidet egen veiledning på gjennomføring av korøvelser. Denne veilederen gir råd om at rommet skal ha 3 kvm per korsanger i tillegg til en buffer. En korøvelse innebærer en del bevegelse, og for å overholde 1 meters regelen i alle retninger, er det nødvendig med store øvelseslokaler. I tillegg anbefaler norsk musikkråd en øvre grense på 30 personer på en øvelse. Med tanke på tilgang til rom og ressursbruk rundt renhold, anbefales det derfor at korøvelser også kan skje i mindre grupper.
- I forbindelse med barn og unge må det være tilstrekkelig antall voksne til stede som ser til at smittevernreglene kan overholdes (mer info her).
- I forbindelse med konserter og andre kulturarrangementer er det viktig å redusere kontakt mellom personer til et minimum. Det bør være en plan for å holde avstand i fellesarealer som garderobes, venterom, toaletter og på vei inn og ut av lokalene. En kan vurdere å introdusere merking på gulv for å sikre avstand i områder der det kan oppstå trengsel. Det er også viktig å vurdere størrelsen på rommet, med tanke på at det vil bli ekstra bevegelse/trengsel rundt gjennomføring av arrangement.

d) **Tilstrekkelig ledere/bemanning til stede.**

Hva som er tilstrekkelig antall ledere særlig i barne- og ungdomskor, vil variere med alder på barna, romfasiliteter og eventuelle ekstra oppfølgingsbehov knyttet til gruppen. Vi anbefaler å begrense størrelsen på grupper der det er mulig. Barn under skolealder skal alltid følges av en voksen. Når det gjelder korøvelser for barn og unge i skolealder, anbefales det at det er minimum være to ledere til stede. Korøvelser for voksne skal også ha en ansvarlig arrangør og en person skal være ansvarlig for at smittevernreglene overholdes, og at det føres liste med kontaktinformasjon over alle deltakerne.

2.7 Åpne kirker og omvisninger

Mange kirker holdes åpne for publikum, dette kan både være turister, pilegrimer eller andre som søker stillhet, opplevelse eller kontemplasjon i kirkerommet. Noen steder tilbys også guidet omvisning i kirken.

a) **Antallsbegrensning**

- Vanlige enkeltbesøk ved åpne kirker er ikke definert som et arrangement. Publikum kan bevege seg fritt i kirken så lenge de generelle kravene til avstand og smittevern overholdes.
- Ved omvisninger mv med mer enn 20 deltagere skal det være en ansvarlig arrangør som ivaretar forsvarlig smittevern, navneregistrering mv. Tydelig merking og god informasjon til publikum er viktig. Det finnes ferdig materiell som kan lastes ned fra Norges museumsforbund og Folkehelseinstituttet.

b) Rengjøring og hygiene

For omvisninger og åpne kirker er det ikke nødvendig med rengjøring utover det normale dersom publikum ikke sitter i benkene eller tar på inventar over tid. Her anbefales det å gi publikum god informasjon ved ankomst og at det er vertskap til stede i kirkerommet, enten frivillige eller ansatte.

Legg til rette for god hygiene, håndvask med såpe og vann er det beste. Hvis det ikke er anledning til håndvask med såpe bør det finnes håndsprit tilgjengelig. Ta hensyn til kulturminner ved renhold. Vær forsiktig med bruk av tape som avstandsmerking på golv eller spritdispensere som er plassert slik at det kan bli søl på inventar, vegg og gulv

c) Publikumshåndtering

Publikum bør få god informasjon ved ankomst. Det anbefales at det er vertskap til stede i kirkerommet, enten frivillige eller ansatte. Sørg for god opplæring av disse. Se ellers [KAs veileder om Åpne kirker](#) . Noen kirker har stor pågang og det kan det være nødvendig å planlegge for kø med avstandsmerking.